

Energiek van start

We zijn in het nieuwe jaar weer energiek van start gegaan. De eerste nieuwsbrief is er mede daardoor wat eerder dan de laatste jaren het geval was. Energie is sowieso een sleutelwoord in de huidige praktijk. Het kost steeds meer energie om een nieuwbouwproject te realiseren. De stikstofproblematiek, onderbezetting bij de overheden die de vergunning moeten verstrekken, hogere rente, geen of onvoldoende stroom

beschikbaar. Allemaal redenen die het traject van plan tot realisatie behoorlijk kunnen oprekken. Er zijn dan ook meer projecten in voorbereiding dan in uitvoering wat weerspiegeld wordt in de inhoud van deze nieuwsbrief. Gelukkig zijn er altijd wel interessante projecten en uitdagingen genoeg om te vermelden. Dat geeft ons en u hopelijk ook energie voor de rest van het jaar dat voor ons ligt.

Zwettulips

Fase 1 van de nieuwbouw van Zwettulips in Rijsenhout is inmiddels afgerond. Deze fase bestaat uit een verpakkingshal van circa 8.000 vierkante meter groot, waarvan 3.500 m² gekoelde ruimte en een laadkuil voor 6 vrachtwagens met gekoelde expeditie. Het gebouw is volledig vervaardigd

uit betonelementen. Dit geeft een hoog accumulerend vermogen waardoor het klimaat goed beheerst kan worden. Ondanks de vertraging mogen de betrokken partijen trots zijn op het resultaat.

Voor de koeling van de cellen en de expeditie ruimte is gekozen voor een indirect koelsysteem met propaan als koudemiddel en glycol als koudedragers.

Omdat in de cellen ook in dozen verpakte tulpen worden bewaard, zijn technische voorzieningen opgenomen om de RV in de cel te kunnen regelen. Voor de daarvoor benodigde warmte wordt gebruik gemaakt van de afvalwarmte van de koelinstallatie. Ook voor de vloerverwarming in de verwer-

Chiller op het platte dak

kingsruimten en kantoren en het ijsvrij houden van de laadkuil wordt gebruik gemaakt van afvalwarmte. Voor extreme omstandigheden is er een koppeling met het verwarmingssysteem.

De komende maanden worden de 30.000 m² grote kassen en bewortelingsruimte gebouwd. Het heikwerk hiervoor is inmiddels afgerond.

Afwerking van de terreinverharding maakt de uitstraling van het gebouw compleet

Feestelijke opening Florex

Eind april was het feest bij Florex BV. Vele leveranciers en afnemers konden tijdens de Grand Opening de duurzaam opgetrokken nieuw-

bouw aanschouwen onder het genot van de muziek van Lois Lane. De open dag voor publiek is vervolgens ook overweldigend verlopen.

De Burgemeester van Stedebroec opent met Josien (zus van Wim en Gertjan) het nieuwe duurzame pand

400 genodigden op het openingsfeest van Florex BV

VERDER IN DEZE EDITIE:

- 02: Aansluiting is nog geen vermogen**
- 03: Opgewekte stroom kan niet worden teruggeleverd. Wat nu?**
- 03: Waterstof. Stof tot discussie**
- 04: Gebr. Hulsebosch, Schagerbrug**

Aansluiting is nog geen vermogen

Nog steeds leidt bij elektriciteit het verschil tussen aansluiting en gecontracteerd vermogen tot misverstanden en teleurstellingen. De aansluiting wordt weergegeven in kVA. Meestal 100 kVA tot 250 kVA. In vermogen uitgedrukt is dat respectievelijk 85 kW en 212 kW. Dat vermogen heb je niet automatisch tot je beschikking als je de aansluiting hebt. Naast de aansluiting is er ook nog een gecontracteerd vermogen dat je daadwerkelijk gebruiken kunt. Bij de meeste van onze lezers is dat (veel)

lager. Globaal kost elke 100 kW extra vermogen zo'n € 125/maand aan extra vastrecht.

TIP: Vul het gecontracteerd vermogen op tot het maximum als daartoe nog gelegenheid is. Slechts weinigen van u zullen die kans nog hebben.

In alle andere gevallen is het zinvol om software aan te schaffen om een piek in het stroomverbruik te voorkomen. Bij een regelmatige overschrijding rekent de netbeheerder heel veel geld.

Afgezien daarvan is het ook vervelend wanneer de hoofdzekering eruit knalt.

Als het niet anders kan moet voor de piekperiode een stroomagregaat worden gehuurd. Dat is altijd nog beter dan allerlei andere noodspongen die gemaakt worden om voldoende stroom te hebben, maar die leiden tot onveilige situaties.

Specificatie Netbeheer februari 2022

Aansluitdienst: >160 kVA t/m 630 kVA met LS meting

Levering:

Gecontracteerd transportvermogen: 174,0 kW

Vermogen tijdelijk beperkt tot: 174,0 kW

Transportdienst: MS

Teruglevering:

Gecontracteerd transportvermogen: 200,0 kW

Transportdienst: MS

Kostenspecificatie	Aantal	Prijs per eenheid	Bedrag excl. BTW	BTW %
AANSLUITDIENST				
Periodieke aansluitvergoeding	1	48,11	48,11	21%
Subtotaal			48,11	
TRANSPORTDIENST				
Vastrecht transport	1	36,75	36,75	21%
Gecontracteerd transportverm.	174 kW	1,21	210,54	21%
Maximale belasting	218 kW	1,73	377,14	21%
Transportdiensten afh. laag	44.994 kWh	0,0107	481,44	21%
Transportdiensten afh. hoog	50.242 kWh	0,0107	537,59	21%
Subtotaal			1.643,46	
Totaal			1.691,57	

Opgewekte stroom kan niet worden terug geleverd. Wat nu?

Voor de goedkeuring van een SDE subsidie voor PV panelen is al enkele jaren een z.g. transportindicatie nodig. De netbeheerder geeft dan aan dat er nog ruimte is om het opgewekte vermogen terug te leveren aan het net. Het woord indicatie geeft al aan dat dit geen zekerheid is. Helaas komt het regelmatig voor dat achteraf blijkt dat de opgewekte stroom niet terug geleverd kan worden. Toch KAN het zinvol zijn om toch de panelen te installeren. Dit hangt helemaal af van het totale stroomverbruik

en hoe dat over het jaar verdeeld is. Veel bollenbedrijven hebben een hoog stroomverbruik in de maanden juli t/m oktober. Natuurlijk is elke situatie anders maar vaak kan daarom toch nog orde grootte 60% van de opgewekte stroom zelf gebruikt worden. Daarmee wordt vooral veel bespaard op de regulerende energiebelasting. Zelfs zonder teruglevering en zonder SDE kan het dan toch uit om de panelen toch te installeren. Laat het uitrekenen als deze situatie zich op uw bedrijf voordoet.

Waterstof. Stof tot discussie

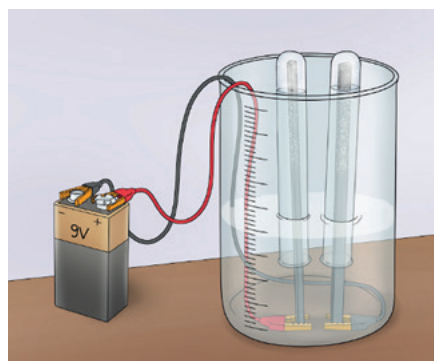
Is waterstof de haarlemmerolie voor de energietransitie?

Twee voor de hand liggende toepassingen zijn gebruik voor transport en verwarming. Klopt dat ook? Voor de productie van een kg waterstof is 60 kWh aan elektriciteit nodig.

Voor gebruik in **transport** moet de waterstof gecomprimeerd worden naar 700 bar wat veel energie kost. Het rendement van waterstof is daardoor veel lager dan van een elektrische auto uitgedrukt in kWh/km (factor 3 tot 3.5). Dat staat nog los van de beperkte infrastructuur.

Waterstof levert na wat rendementsverlies bij verbranding ca. 30 kWh aan **warmte**; een

rendement van slechts 50%. Met een warmtepomp kun je water verwarmen tot ca 55-60C. Bij die temperaturen kan een warmtepomp 30 kWh aan warmte opwekken tegen een verbruik van 6 kWh aan elektriciteit.

Het rendement van een warmtepomp ligt dus een factor 5 hoger! Waterstof zal vooral nodig zijn voor hoge temperatuur processen zoals staalproductie en voor de productie van kunstmeststoffen. De grote vraag uit die hoek zal er voorlopig ook voor zorgen dat waterstof (en zeker waterstof geproduceerd met wind- en zonne-energie) duur blijft.

Waterstof zal zeker zijn plaats vinden in de nieuwe ontwikkelingen en het is goed de ontwikkelingen in de gaten te houden maar een oplossing voor alles is het zeker niet. U hoeft nog geen waterstofketel aan te schaffen.

Lichtdoorlatende zonnepanelen voor Gebr. Hulsebosch BV

Gebr. Hulsebosch BV is als bloembollenbedrijf sinds 1996 gevestigd in Schagerbrug. Sinds 2019 zijn Nick en Ron toegetreden en is de continuïteit van het bedrijf geborgd. Het areaal is in de afgelopen 25 jaar gegroeid van 25 naar ca 150 ha, hoofdzakelijk lelies, tulpen, hyacinten en narcissen. De jonge generatie pakt flink door. In Schagerbrug is

afgelopen najaar een ca 3.000 m² grote spoel- en droogloods gebouwd. Een opmerkelijke noviteit is de toepassing van lichtdoorlatende zonnepanelen op een luchtsponw in het dak. Hiermee snijden Nick en Ron twee ruggen uit een varken: de opbrengst van de PV panelen wordt verbe-

terd doordat er een geforceerde luchtstroom onderdoor wordt getrokken. De opgewarmde lucht gebruiken ze voor de droging van de bollen.

De lelies staan hoofdzakelijk in de Noordoostpolder. Sinds jaar en dag huren ze bij een collega bollenteler de spoel- en droogfaciliteit. Vanaf komend najaar gaan ze dat volledig in eigen beheer doen. Nadat de locatie in Schagerbrug klaar was ging de bouwcrew door naar Marknesse.

Doordat Hulsebosch in één jaar twee loodsën kocht bij Conexx zijn we samen met de familie Hulsebosch bij de fabriek in Polen geweest om met eigen ogen te zien hoe ze daar de raatliggers produceren.

Colofon:

Tekst en redactie: Agrofocus
Foto's: Agrofocus en aangeleverd
Drukwerk en verspreiding:
Venhuis Communicatie Producties, Hem
Opmaak en ontwerp:
Villa Vormgeving, Berkhout.

Nieuwsbrief ontvangen?

Wilt u deze nieuwsbrief ook ontvangen? Stuur dan uw adresgegevens naar de redactie: leon@agrofocus.nl